

VSEM INŠPEKTORJEM

Spoštovani inšpektorji!

Seznanjeni smo bili, da ste nekateri dobili različna pisna navodila od nadrejenih takoj po sprejemu Odloka o začasnih ukrepih za preprečevanje in obvladovanje okužb z nalezljivo boleznijo COVID-19 z dne 6.11.2021, za izvajanje pregledov po Zakonu o nalezljivih boleznih (ZNB). Z njimi je bilo naloženo vsem inšpektorjem, ne le zdravstvenim, da je njihovo prioritarno delo inšpekcijski nadzor zavezancev glede izvajanja ukrepov za preprečevanje in obvladovanje okužb s Covid-19. Vsak inšpektor naj bi moral tedensko opraviti več inšpekcijskih pregledov po ZNB in obvezno prioritarno preverjal, če se opravlja nadzor izpolnjevanja pogojev PCT. Ker vemo, da se vsi inšpektorji s temi navodili, ki ste jih prejeli od delodajalca, ne strinjate in jih ne želite izvajati, saj se zavedate, da so protizakonita in ne spadajo v vaše delovno področje, vam posredujemo spodnje napotke, kako se ubraniti zahtev delodajalca in utemeljiti vašo odločitev, da ne nameravate upoštevati zahtev in navodil delodajalca brez da bi bila s tem ogrožena vaša zaposlitev.

1.) Določbe Zakona o nalezljivih boleznih (ZNB)

ZNB v 46.a členu določa, da v zvezi z izvajanjem ukrepov iz prvega odstavka 39. člena tega zakona nadzor izvaja zdravstvena inšpekcija, v zvezi z ukrepi iz tega člena, ki spadajo na **delovno področje drugih ministrstev, pa tudi inšpektorji, ki delujejo na tem delovnem področju**. Prvi odstavek 39. člena predvideva naslednje ukrepe, ki jih Vlada lahko odredi:

1. določi pogoje za potovanja v državo, v kateri obstaja možnost okužbe z nevarno nalezljivo boleznijo in za prihod iz teh držav;
2. **prepove oziroma omeji gibanje prebivalstva** na okuženih ali neposredno ogroženih območjih;
3. **prepove zbiranje ljudi** po šolah, kinodvoranah, javnih lokalih in **drugih javnih mestih**, dokler ne preneha nevarnost širjenja nalezljive bolezni;
4. **omeji ali prepove promet posameznih vrst blaga in izdelkov**.

Torej, najprej ugotovimo, da se nikjer med temi ukrepi iz prvega odstavka 39. člena ne nahaja niti ukrep (obveznega) nošenja maske, kar so že ugotovila v svojih sodnih odločbah tudi nekatera slovenska sodišča, niti ukrep obveznega izpolnjevanja oziroma zahtevanja kakršnih koli dokazil o imunosti ali neokuženosti ali drugih ustreznih dokazil (v nadaljevanju potrdila/pogoj PCT). **Kakršnikoli drugi ukrepi**, ki v 39. členu ZNB niso izrecno določeni ali pa so določeni s podzakonskimi akti in grobo posegajo v ustavno zagotovljene pravice in svoboščine ljudi, so **nezakoniti, protiustavni in zato neveljavni**. Ukrepi, ki predstavljajo omejitev ali ukinitvev ustavno zagotovljenih človekovih pravic in svoboščin so namreč lahko določeni le z **zakonom**, nikakor pa ne s katerimkoli podzakonskim splošnim ali posamičnim aktom (kamor spadajo vsi odloki, uredbe, odredbe, sklepi, navodila...). Vlada ne sme in ne more urejati razmer v družbi tako, da posega v naše ustavne in zakonske pravice in svoboščine s sprejemanjem odlokov/podzakonskih aktov, saj ni razglašeno ne vojno ne izredno stanje in niti epidemija. To je avtomatsko razlog za neveljavnost in protiustavnost vseh podzakonskih vladnih aktov, ki uvajajo omejujoče ukrepe, saj bi morali biti ti ukrepi predpisani z zakonom.

Sankcionira se poleg tega lahko le tisto dejanje, ki je **zakonsko izrecno in vnaprej določeno kot prekršek**. Zaradi tega tudi ni možno neupoštevanje ukrepov, predvidenih z odloki, sankcionirati, saj sankcije za ne-nošenje maske in sankcije za neizpolnjevanje in ne-preverjanje izpolnjevanja pogoja PCT v ZNB nikjer med kazenskimi določbami niso predvidene.

Nadalje ugotovimo, da 46.a člen, s tem ko določa, da v zvezi z izvajanjem ukrepov iz prvega odstavka 39. člena tega zakona, ki spadajo na delovno področje drugih ministrstev, nadzor opravljajo **tudi**

inšpektorji, ki delujejo na tem delovnem področju, nikakor ne pooblašča s tem avtomatično vseh inšpektorjev, da ne glede na svoje delovno področje vsi preverjajo vse ukrepe iz 39. člena in še toliko manj, da vsi opravljajo nadzor izpolnjevanja pogoja PCT. Ključni del te določbe namreč predstavlja **pogoj, da inšpektor deluje na delovnem področju, na katerega se ukrep/omejitev iz 39. člena ZNB nanaša**. Torej, tržni in morda finančni inšpektor bo lahko izvajal nadzor zlasti nad izvajanjem ukrepa iz 4. točke (omeji ali prepove promet posameznih vrst blaga in izdelkov), gradbena inšpekcija bo kvečjemu lahko nadzirala izvajanje ukrepov iz 2. in 3. točke (prepove oziroma omeji gibanje na okuženih /neposredno ogroženih območjih, prepove zbiranje ljudi na javnih krajih) a le na gradbiščih, javnih stavbah in konstrukcijah, kjer izvaja svoj nadzor, gozdarska inšpekcija v gozdovih, kmetijski pri svojem nadzoru na kmetijah in kmetijskih objektih in obratih, šolska inšpekcija v šolah/vzgojno-izobraževalnih zavodih ipd. **Torej nikakor ne more posamezen inšpektor izvajati svojih delovnih nalog na kateremkoli območju in v katerikoli infrastrukturi oziroma na kateremkoli javnem mestu ali lokalno. Prav tako lahko preverja vsebinsko le prepoved oziroma omejitve gibanja na okuženih /neposredno ogroženih območjih in prepoved zbiranja ljudi na javnih krajih – da se torej na nekem javnem kraju ne zadržuje/zbira preveliko število ljudi naenkrat oz. da se ne gibljejo na okuženih/neposredno ogroženih območjih, kamor pa preverjanje izpolnjevanja in nadziranja izpolnjevanja pogoja PCT vsekakor ne spada, saj ZNB tega ukrepa NE pozna.**

2.) Določbe Zakona o delovnih razmerjih (ZDR)

V 34. členu ZDR določa, da mora delavec upoštevati zahteve in navodila delodajalca v zvezi z izpolnjevanjem pogodbenih in drugih obveznosti iz delovnega razmerja. **Pri tem je potrebno poudariti, da je delavec dolžan upoštevati zgolj tista navodila, ki se nanašajo na opravljanje dela, ki so dogovorjena v pogodbi o zaposlitvi.**

Lahko pa delavec odkloni opravljanje dela po navodilih ali na zahtevo delodajalca, če bi to pomenilo protipravno ravnanje ali opustitev, kot to določa drugi odstavek 34. člena ZDR. **To pomeni, da mora delavec opravljati delo tako, kot mu naroči delodajalec seveda pod pogojem, da navodila za delavca niso škodljiva oziroma niso nezakonita.** To pomeni, da ima delavec pravico odkloniti delo, čeprav je dobil navodilo od delodajalca, če delavec ve, da mora nekaj narediti, za kar ve, da je nezakonito oziroma ve, da gre za protipravno dejanje oziroma za prekršek ali celo kaznivo dejanje. [FinD-INFO - mag. Suzana Pisnik: Obveznost delavca, da spoštuje delodajalčeva navodila \(findinfo.si\)](#)

3.) Določbe Zakona o javnih uslužbencih (ZJU)

Pri tem je pomembno opozoriti še na določbe Zakona o javnih uslužbencih (ZJU), ki v XII. poglavju določa tiste pravice in obveznosti javnih uslužbencev, pri katerih zaradi splošnega javnega interesa ne more veljati splošno delovno pravo (ZDR) in kolektivne pogodbe. Tako **lahko javni uslužbenec odkloni izvršitev odredbe oziroma navodila, če bi pomenila protipravno ravnanje**, kot to izhaja iz četrtega odstavka 94. člena ZJU. **Mora pa javni uslužbenec odkloniti izvršitev odredbe oziroma navodila, če bi pomenila kaznivo dejanje.**

4.) Določba 41. člena Ustave RS – Svoboda vesti

Ne pozabimo še na Ustavo RS, ki v 41. členu opredeljuje Svobodo vesti kot temeljno in neodtujljivo človekovo svoboščino, ki pravi, da je izpovedovanje lastnih opredelitev v zasebnem in javnem življenju svobodno. Vsakdo se torej lahko sklicuje tudi na svobodo vesti, če meni, da ga nekdo sili v izvrševanje nečesa, kar je v nasprotju z njegovimi prepričanji.

Inšpektorji, ki se vsega zgoraj navedenega tega zavedajo in zato ne želijo dosledno izvrševati navodil, prejetih s strani svojega delodajalca, se lahko sklicujejo na to, da so odloki nezakoniti in protiustavni in

da udejanjanje navodil predstavlja prekoračitev zakonsko določenih pristojnosti inšpektorja. S tem, ko izvršuje navodila, lahko stori tudi kaznivo dejanje po našem Kazenskem zakoniku – in sicer po 257. / 258. členu KZ:

Zloraba uradnega položaja ali uradnih pravic

257. člen

(1) **Uradna oseba ali javni uslužbenec, ki izrabi svoj položaj ali prestopi meje uradnih pravic** ali ne opravi uradne dolžnosti in s tem sebi ali komu drugemu pridobi kakšno nepremoženjsko korist ali komu prizadane škodo, se kaznuje z zaporom do dveh let.

(2) Če storilec z dejanjem iz prejšnjega odstavka povzroči večjo škodo ali **huje prekrši pravice drugega**, se kaznuje z zaporom do treh let.

Nevestno delo v službi

258. člen

Uradna oseba ali javni uslužbenec, ki zavestno krši zakone ali druge predpise, opušča svoje nadzorstvo ali kako drugače očitno nevestno ravna v službi, **čeprav predvideva ali bi morala in mogla predvidevati, da lahko nastane zaradi tega hujša kršitev pravic drugega** ali škoda na javni dobrini ali premoženjska škoda, in res nastane kršitev oziroma večja škoda, se kaznuje z denarno kaznijo ali zaporom do treh let.

Pa tudi osebno odškodninsko ste lahko odgovorni (podvrženi odškodninski tožbi) na podlagi 26. člena Ustave – pravica do povračila škode:

26. člen

(pravica do povračila škode)

Vsakdo ima pravico do povračila škode, ki mu jo v zvezi z opravljanjem službe ali kakšne druge dejavnosti državnega organa, organa lokalne skupnosti ali nosilca javnih pooblastil s svojim protipravnim ravnanjem stori oseba ali organ, ki tako službo ali dejavnost opravlja.

Oškodovanec ima pravico, da v skladu z zakonom **zahteva povračilo tudi neposredno od tistega, ki mu je škodo povzročil.**

Upamo, da vam bodo zgornja pojasnila v pomoč pri vaši odločitvi, da ne boste izvajali nezakonitega inšpekcijskega nadzora in v kolikor boste želeli odkloniti izvršitev odredbe oziroma navodila delodajalca, ker pomeni najmanj protipravno, če že ne kaznivo dejanje. Dolžni ste namreč upoštevati zgolj tista navodila, ki se nanašajo na opravljanje dela, ki so dogovorjena v vaši pogodbi o zaposlitvi, poleg tega pa morate izvrševati navodila delodajalca le pod pogojem, da navodila niso nezakonita.

V imenu vseh ljudi, prebivalcev Slovenije, ki so nam kršene temeljne človekove pravice in svoboščine, vas naprošamo, da stopite na stran ljudi!

Civilna iniciativa slovenskih pravnikov